

Posudek bakalářské práce Martiny Koryčánkové

Neslyšící rodiče dětí s kochleárním implantátem

(FF UK, Ústav jazyků a komunikace neslyšících, obor Čeština v komunikaci neslyšících)

Martina Koryčánková si ke zpracování vybrala téma ne zcela snadné, a to zejména pro velkou názorovou pluralitu mezi různými dotčenými skupinami a stálou kontroverznost (o níž se ostatně autorka sama několikrát zmiňuje), kterou jsou v komunitě Neslyšících kochleární implantace jako takové, nadto u dětí, nadto u dětí neslyšících rodičů. Domnívám se, že s potenciálními úskalími tzv. teoretické části a především s reálnými problémy v části empirické se kolegyně Koryčánková vypořádala dobře a k obhajobě předkládá práci informačně a čtenářsky zajímavou.

Autorka prostudovala poměrně velké množství literatury k tématu (výrazně přesahující zadání), a přestože se ne vždy jedná o zcela odborné prameny, myslím si, že pro nastínění okolností týkajících se kochleárních implantací a ilustrování výše zmíněné názorové nejednotnosti jsou i méně akademické zdroje namístě. V prvních třech kapitolách čtenář získá základní vhled do problematiky – relevantní informace jsou řazeny logicky, popsány jasně, stručně a plynule, lze říci i čtivě. Práce má povahu převážně kompilační, jak jsem již uvedla, autorka vycházela z mnoha zdrojů, včetně zahraničních, proto i takový shrnující přehled, navíc relativně aktuální, považuji za přínosný. Přece jen ale postrádám častější komentář k sesbíraným poznatkům, prezentaci autorčina vlastního názoru – explicitně se vyjadřuje jen na konci druhé kapitoly (s. 24) a v Závěru. Na souhrn teoretických poznatků pak navazuje empirická část práce, tvořená analýzou čtyř rozhovorů s neslyšícími rodiči dětí s KI.

Osobně jsem si bakalářskou práci přečetla se zájmem, oceňuji autorčinu snahu o nazírání celkového tématu i dílčích podtémat z různých úhlů – uveden je psychologický i sociologický pohled na identitu jedince, představena jsou různá pojetí a vymezení pojmu komunita, patrná je snaha o objektivnost při prezentaci vyhraněných postojů zainteresovaných skupin: např. neúplnost informací a patologický přístup k hluchotě ze strany slyšících rodičů (a odborníků), ale i mýty a zkreslené představy existující ve vztahu k implantacím v komunitě Neslyšících.

Zaujalo mne i srovnání německého a amerického výzkumu téže problematiky, prezentace publikovaných výpovědí českých neslyšících rodičů dětí s KI (škoda, že tato část působí trochu nevyváženě) a následného vlastního výzkumu. Chvályhodné je, že kolegyně Koryčánková svůj záměr nevzdala ani při obtížích, které nastaly už při získávání respondentů a pokračovaly pak při vedení rozhovorů (vše je s nadhledem popsáno ve čtvrté kapitole věnující se metodologii výzkumu). Ze závěrečného shrnutí pak vyplývají podobné skutečnosti, vyskytující se nezávisle na sobě u českých i zahraničních neslyšících rodičů – a nejsem si jista, jestli je uklidňující zjištění, že u nás i v cizině je jedním z hlavních motivačních faktorů touha poskytnout dítěti kvalitnější vzdělání, než nabízejí školy pro sluchově postižené; stejně tak, že většina rodičů by za ideální považovala školu se skutečně bilingválním programem, kdyby ovšem taková existovala...

Formálně je práce na poměrně dobré úrovni – jazykové či typografické chyby se ve větší míře nevyskytují, ačkoliv některé formulace by bylo vhodné nahradit odbornějším stylem (např. s. 14, 15, 38). Více nedostatků shledávám v uvádění bibliografických údajů: v textu jsou např. na s. 19 odkazy na Mázerovou (2006) a Jungwirthovou (2009), ale v závěrečném seznamu literatury tyto údaje chybí; matoucí je pravděpodobný překlep ve jméně autorky Moniky Lehnhardtové na Leonhardtovou – navíc informace převzaté z uvedeného článku jsou v textu bakalářské práce uvedeny jako všeobecně platící, zatímco v původním textu se vztahují pouze k datům z USA; bibliografie propagačního filmu *Slyším, mluvím, učím se...* je poněkud zavádějící (Alfréd Strejček není ani autorem filmu, ani v něm nevystupuje, jen čte komentář) – a zároveň se domnívám, že např. téměř okřídlený výrok „*Světová zdravotnická organizace je (= sluchové postižení) dokonce pokládá za druhé nejzávažnější po postižení mentálním*“ by bylo možné doložit odkazem na relevantnější zdroj. Dále autorka v odkazech téměř neuvádí paginaci (byť se jedná o parafráze, na některých místech by to bylo vhodné); a není mi jasný systém uvádění zkratk (ed.)/(eds.) v bibliografiích článků nebo kapitol z jiných děl.

Jak již bylo řečeno výše, autorka čerpala z množství zdrojů, přesahující zadání, přesto bych se ráda zeptala, proč nakonec nevyužila publikaci *Můj život s uchem...*?

Na závěr si dovoluji ještě jeden obecnější dotaz či spíše námět k zamyšlení: V práci se několikrát objevilo, že ani u nás, ani v zahraničí neexistují vhodné/kvalitní materiály o kochleární implantaci zacílené na neslyšící rodiče (vyjma do češtiny přeložené publikace Leonhardtové a Vogela, kterou ovšem sama autorka hodnotí jako nevyhovující). Uvažovala kolegyně Koryčánková, jak by se tato situace dala řešit?

Závěr: Domnívám se, že bakalářská práce Marty Koryčánkové splňuje požadavky na závěrečné práce kladené a může být podkladem k obhajobě.

Návrh hodnocení: velmi dobře, případně výborně – dle obhajoby

V Praze, 28. 8. 2016

Radka Zbořilová